

MIANOWAĆ SIĘ (80) *vb impf i pf*

mianować się (78), **mienować się** *LibLeg* (2).

impf (66), *pf* (1), *impf a. pf* (13); *impf*: *całe znac.* **1. b.**, **3.b.**, oraz wszystkie użycia fut złożonego i *part praes act*; w pozostałych znaczeniach: [*inf* (10), *praes* (40), *praet* (2), *con* (1)] *BielŻyw*, *RejPs* (2), *LibLeg* (2), *RejKup*, *KrowObr*, *RejFig*, *BibRadz*, *BielKron* 159, 192v, 206v, 231, 461v, 465v, *RejAp* (9), *RejPos* 112, 126, 172, 230, 256[2 r.], 281v, 285, 301, 305, *BielSpr*, *KochMon*, *WujJudConf* (2), *WierKróc*, *KochOdpr*, *SkarŻyw* (5), *StryjKron*, *CzechEp*, *Calep*, *KochCz* (2), *WujNT* 1.Cor 5/11, *Eph* 1/21, *SarnStat*; *pf*: w *znac.* **1.a.** [*praet*] *BielKron* 183.

sie (59), *się* (21).

Oba a oraz o jasne; tekst nie oznacza é.

inf mianować się (15). ◇ *praes* 1 sg mianuję się (1). ◇ 2 sg mianujesz się (1). ◇ 3 sg mianuje się (24) [w tym: *BielSpr* 29v, *KochMon* 29, *SkarŻyw* 4, *WujNT Eph* 1/21 może *impers praes* od MIANOWAĆ]. ◇ 1 pl mianuj(e)my się (3). ◇ 2 pl mianujecie się (1). ◇ 3 pl mianują się (15). ◇ *praet* 3 sg m mianował się (4). n mianowało się (1) [może *impers praet* od MIANOWAĆ]. ◇ 3 pl m pers mianowali się (5). *subst* mianowały się (1). ◇ *fut* 1 sg m będę się mianował (1). ◇ 3 sg m będzie się mianował (1). ◇ 3 pl m pers będą się mianować (1). ◇ *imp* 2 pl mianujecie się (1). ◇ *con* 3 pl m pers by się mianowali (1). ◇ *part praes act* mianując się (4).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI i XVIII w. s.v. mianować.

1. Nada(wa)ć sobie nazwę; mieć jakąś nazwę, używać dla siebie jakiejś nazwy (15) :

a. O imieniu własnym (12) : s. Dominik y s. Frąncifzek [...] opuścili bogate zakony á złożyli vbogie/ y miánowali fie fratres mendicantium *BielKron* 183, 231.

mianować się kim (3): Ozwał fie ieden lekarz w Krákwie/ kthory fie miánował Balińskim od Olkufzá/ iż Balińskiego corkę miał zá małżonkę *BielKron* 403, 400; Bo iáko fie haeretykowie/ Photiniany/ Ariany/ Nowáciany [...] od miŕtrzew ťwoich názywáią; ták y cí fie Páwliany/ Petriany y Apolliany miánowali. *WujNT* 579.

Zwrot: »[jakim] przezwiskiem się mianować« (2): *RejPos* 283v; tymże przezwiskiem Iázygow/ álbo Iatwieżow y dziś fie miánuią. *StryjKron* 205.

α. Poda(wa)ć swoje imię, przedstawi(a)ć się; nie zatajać swego imienia (5) : *RejKup* p7v; TEn Polak co to piśał/ niechciał fie miánować *RejWiz* A8v; *ActReg* 21.

mianować się komu (1): *RejPos* 285 cf *Szereg*.

Zwrot: »mianować się mianowicie« (1): kto wlkázuie/ y do kogo/ y przez kogo wlkázuie. Abowiem miánuiie fie ťam miánowicie/ iż to wlkázuie Syn Boży. *RejAp* 29.

Szereg: »mianować się a ozywać« (1): Słuchayże też zálie Páwłá czo potym o fobie piŕze do Timotheufzá: Iżem ia czynił iáko niewiádomy/ á teżem znalazł miłofierdzye v Páná ťwego iáko niewiádomy. Coż tu zálie rzecze wiádomy on nędznik/ kthory widzi/ wie/ á zna Iezufá Kryťtufá/ kthory fie tu temu Páwłowi miánować á ozywác raczy *RejPos* 285.

b. O nazwie stanowiska, o pozycji społecznej; cluere Calep (3) : Clueo – Mianuię, za tego fie głóŕzę. *Calep* 208a.

Zwrot: »mianować się [jakim] imieniem« [szyk zmienny] (2): *OrzQuin* K; áby oni [*Litwini*]/ y *Ruffacy* wżyſcy Polłkim imieniem/ y tytułem *Królestwá* [...] nápotym fię zwać y miánować chcieli [*tj. uważali się za obywateli Królestwa Polskiego*] *StryjKron* 612.

Szereg: »(ani) się zwać i (ani) (się) mianować« (2): áni ty o *Woiewodo*/ *Káſztellanie*/ *Márfzáłku*/ *Cáncłérzu*/ *Podłkárbi* Polłki/ zowćie fye áni fye miánuyćie imiόνni temi: bo té *Tytuły*/ *PALatinus*, *Castellanus*, *Marſſalculus*, [...] z *Rzymu* maćie. *OrzQuin* K; *StryjKron* 612.

2. *Głosić coś o sobie, podawać się za kogoś, uważać siebie lub kazać się uważać za kogoś, jakiegoś* (48): *RejAp* 38v; *Prziydzie* narody pánu poráchowác/ *Którzy* fye będą z *Sionu* miánować [= *podawać się za pochodzących z Syjonu*]. *KochPs* 130; *SarnStat* 61.

mianować się kim, czym (22): *RejFig* Aa3v; w niemych zwierzętách wdzięczność więćlza ieft niż w thych co fię miánuią ludem Bożym. *BibRadz* I 353d *marg*; *Máchomet* dał mu to ná wołą powiedziawfzy mu/ iż żadną miárą fie krolem światá niebędę miánował poki *Skánderbeg* ná świećie. *BielKron* 256v, 192v, 206v; *RejAp* 42; *RejPos* 150v, 172, 256 [2 r.], 281v, 305; *RejPosWiecz*² 94v; *WujJudConf* 99v; *KochOdpr* Cv; *KochPs* 130; *KochCz* B; iefli ten ktory fię brátem miánuię/ ieft wżetecznikiem/ [...] żebyście z tákowym áni iedli. *WujNT* 1.Cor 5/11; *SkarKaz* 274a. *Cf Zwrot*.

cum inf „być” [w tym: kim, czym (17), jakim (3), czyim (1)] (23): *RejPs* 201, Ff7; nyewyemi czo za fprawcza myenvye fzye bicz *Hołpodarſkyem* finem. *LibLeg* 11/164v, 11/165; *KrowObr* 3v; *Drugiego* roku ty kápłany ktorzy fie miánowali być *Krákówłkimi* kánoniki/ poścínano *BielKron* 394, 391; *GrzegRóżn* G2v; *OrzQuin* S3v; *RejAp* 21, 28v, 29, 38, 38v [2 r.]; *RejPos* 13, 112, 126, 230, 273, 301; *WujJudConf* 130; *Gdyż* *Rycerłkimi* ludzmi być fie miánuiemy/ *Záwždy* to iuż po łobie niech pokázuiemy. *WierKróc* A3v.

Zwrot: »[jakim, czyim] imieniem, przezwiskiem, mianem mianować się« [szyk zmienny] (1 : 1 : 1): A przetoż znamię ieft że fie każdy Bogu przeciwi, kto fie imieniem iego mianuię *BielŻyw* 152; *RejZwierc* 82v; *CzechEp* 97.

Szeregi: »mianować się i czynić« (1): A iżbyfmy fię tefz/ y ná thych pokornych zwolennikách ktorzy fie krytułowymi być miánuią y tzinią nieomyłili *KrowObr* 3v.

»(ani nie) zwać się abo (ani) mianować (się)« (2): *OrzQuin* K; Ale my chcemyli fie zwać ábo miánować wiernemi *Krześciány*/ *Itáwiaymyłz* łobie przed oczy łwoie/ nie tę światłość wołkową/ ále tę o ktorey nam *Duch* łwięty [...] opowiedác raczy *RejPos* 305.

3. *W funkcji strony biernej* (17) :

a. *Być wymienianym (wymienionym), wzmiánkowanym; jest mowa o kimś albo o czymś* (14) : IZ fie thu wielekroć rázow miánuią *Gottowie*/ [...] przeto o nich krotko wypifuię co to był zá narod. *BielKron* 159, 461v, 465v; thák gdzie ſie tu miánuię *Phalanx*, rozumiey wołko *BielSpr* 29v; *KochMon* 29; *SkarŻyw* 390; *KochCz* B2v.

mianować się komu (1): oto małz imię to *IEZVS* zbáwićiel/ ktore fię dziś tobie ná poćiechę miánuię *SkarŻyw* 4.

mianować się w czym (2): *Potym* wżytki ogládała mieyfća/ ktore fię iedno w piśmie łwięty mianuią *SkarŻyw* 140; *SkarKaz* 274a.

Frazy: »co się wyższej mianowało« (1): W których słowach zamknął to co się wyższej mianowało SkarKaz 349a.

»imię mianuje się« (3): *SkarŻyw* 4, 456; którą [siłę] sprawił w Chrystusie/ [...] porządźwizy [go] na prawicy swoiey na niebieśiech: [...] nad wszelkie imię które się mianuje [*omne nomen quod nominatur*] nie tylko w tym wieku/ ale też y w przyszłym. *WujNT Eph* 1/21.

a. *Być wymienionym (wymienianym) z imienia (1)* : mieli pierwszego syna Kaima/ a drugiego Abła/ y wiele corek innych/ które się nie mianują. *SkarŻyw* 263.

b. *Być nazywanym (3)* : Mieysce Ieruzalem wdzyęczone/ które od Dawida mianuje sie Ephrata. *LubPs dd2v marg; BielKron* 267; *BielSpr* 11.

Synonimy: 1. krzcić się, nazywać się, zwać się; 2. czynić się.

Formacje współrdzenne cf MIENIĆ.

ZCh